

Univers Pedagogic

 Nr. 4 (840),
 26 ianuarie 2023

Săptămânalul pedagogilor din toată țara!

pro

Prioritățile Ministerului Educației și Cercetării pentru anul 2023

Ministerul Educației și Cercetării își propune în 2023 să revizuiască mecanismele de finanțare a instituțiilor de învățământ de la toate ciclurile de studii, inclusiv la capitolul cercetare, pentru a spori alocațiile acordate instituțiilor educaționale și a îmbunătăți calitatea studiilor. O altă prioritate în Planul de activitate al Guvernului pentru anul 2023 în sfera educației, cercetării, tineretului și sportului este dezvoltarea unor sisteme informaționale, precum e-admitere sau sistemul de raportare a cadrelor didactice, având ca scop reducerea birocrăției din domeniu.

Proiectul Planului de activitate al Guvernului pentru anul 2023 și cel al Planului Național de Dezvoltare pentru anii 2023-2025 au fost supuse consultărilor publice pe 17 ianuarie 2023, cu participarea reprezentanților instituțiilor de învățământ și de cercetare, ai sindicatelor și partenerilor de dezvoltare.

La capitolul învățământ general se planifică editarea a 47 de titluri de manuale școlare, inclusiv 22 de titluri traduse, care să corespundă actualilor programe educaționale și cerințelor timpului. Urmează a fi

revizuit coeficientul de finanțare per elev în 260 de instituții de învățământ cu predare în limba rusă, a anunțat Adriana Cazacu, secretar de stat al Ministerului Educației și Cercetării.

În următoarele luni, Ministerul Educației și Cercetării va investi în dotarea a peste 60 de laboratoare digitale cu laptopuri, table interactive, mobilier ș.a. O altă intervenție vizează dezvoltarea învățământului dual atât în sistemul de învățământ profesional tehnic, cât și în cel universitar. Învățământul dual presupune însușirea unei profesii simultan

în școli profesionale sau centre de excelență și întreprinderi. În acest domeniu, de asemenea, va fi ajustată formula de finanțare a instituțiilor, se va investi în modernizarea bazei materiale și în acordarea de stimulente pentru cadrele didactice, urmând să fie majorate și bursele elevilor.

În învățământul superior intervențiile prevăzute în Planul de activitate al Guvernului pentru anul 2023 pun accent pe corelarea programelor de studii cu cerințele pieței muncii. În acest sens, se lucrează la elaborarea unui sistem informațional pentru piața muncii, în cooperare cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale. În luna aprilie 2023, urmează să fie finalizat un studiu amplu al traseului profesional al absolvenților de universități din Republica Moldova. „Acest studiu ne va spune în ce profesii pregătim absolvenții, pentru cine, ce salarii vor avea la prima angajare, scopul final fiind adaptarea studiilor universitare la cerințele pieței muncii”, a declarat Nadejda Velișco, secretar general al Ministerului Educației și Cercetării.

De asemenea, în anul 2023, Ministerul Educației și Cercetării își propune să adopte Programul național pentru educația incluzivă și Programul de studiere a limbii române pentru minoritățile naționale.

40 burse de studii, acordate anual de Republica Moldova și de Ucraina

40 de burse pentru diferite cicluri de studii vor fi acordate anual de Republica Moldova și de Ucraina, în baza Acordului semnat între cele două state privind cooperarea în domeniul învățământului superior. Documentul a fost aprobat în cadrul ședinței Cabinetului de miniștri.

Acesta prevede acordarea anuală, pe bază de reciprocitate, a 25 de burse pentru studii de licență sau master, 10 - pentru studii de doctorat și 5 burse pentru realizarea stagiilor științifice și pentru personalul didactic.

Acordul are scopul de a dezvoltă relațiile de cooperare bilaterală

între Republica Moldova și Ucraina în domeniul învățământului superior și de a crea oportunități de pregătire și perfecționare a specialiștilor de înaltă calificare pe diferite domenii ale economiei.

De asemenea, se urmărește încurajarea colaborării ambelor state, prin elaborarea de proiecte comune în cadrul programelor Uniunii Europene, Consiliului European, Organizației Națiunilor Unite, UNESCO și ale altor organizații internaționale.

Acordul dintre Republica Moldova și Cabinetul de Miniștri al Ucrainei privind cooperarea în domeniul învățământului superior a fost semnat la 6 decembrie 2022, în cadrul vizitei prim-ministrei Natalia Gavrilița la Kiev.

Proiectul „Profesiile Viitorului” în derulare la UPSC: un prim bilanț al activităților formative

După un semestru de derulare a proiectului „Profesiile viitorului”, implementat de Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova, cu suportul Proiectului Tehnologiile Viitorului (FTA), finanțat de USAID și Suedia, la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău s-au coagulat primele rezultate ale activităților de formare a tinerilor conform programelor de studii superioare de licență Animație și Designul jocurilor.

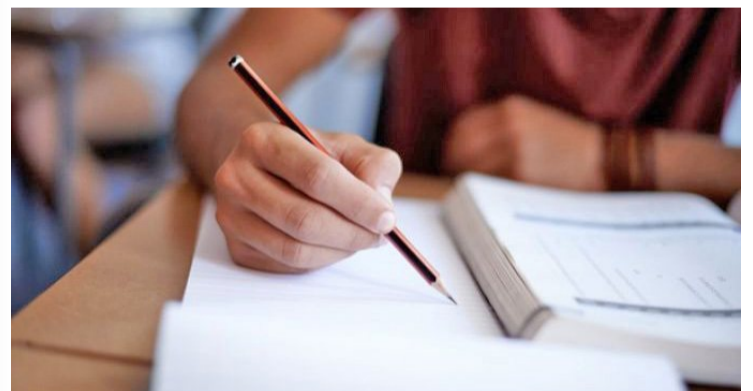

și predare la specialitățile enumerate – decan FAPD Ana Simac, cadrele didactice Simion Zamșa, Alexandru Ermurache, Adrian Cucereavii, Igor Tverdohle, Elena Musteață, Ecaterina Novacovscaia, precum și formatori din sectorul real, implicați în predare la specialitate – Max Baraliuc, director Motion Graphics & CG Artist; Cristian Bulat, CG artist, și Olga Netsvetnaya, Art Lead, Ringtail Studios. Participanții la întrunire au discutat în mod constructiv aspecte de conținut, de proces și finalitate de studii la programele Animație și Designul jocurilor, racordate la cerințele specifice și dinamica domeniilor la nivel internațional.

La această etapă primară de studii de specialitate, studenții de la programul Animație au demonstrat abilitățile formate la unitățile de curs: Desenul de specialitate, Compoziție, Design de animație, Pictură de spe-

cialitate și Pictură digitală. Aceste module prevăd, la această etapă, formarea de competențe: de desenare artistică a formelor obiectuale atât în tratare constructivă, cât și tonală (cu clarobscur) sau grafică; de elaborare a compoziției artistice cu aplicarea mijloacelor grafice și principiilor compoziționale; de realizare de sketching până la elaborare de personaje și characters design. Aceste deprinderi manuale de lucru și abilități practice elementare, necesare în domeniul designului de animație, sunt formate la studenții în coerență cu cele de utilizare a software-ului pentru realizarea sarcinilor digitale – studii de programe de modelare și animație 2D și 3D, în particular, aplicațiile Bender și Autodesk Maya.

La fel, în cadrul programului Designul jocurilor, pe lângă modulele de formare a competențelor de desenare și elaborare a compozițiilor de design, studenții au urmat module în cadrul cărora au studiat tehnici, metode și instrumente de elaborare și dezvoltare a jocurilor (Inițiere în designul jocurilor, Pictură digitală ș.a.), direcționate spre formarea de cunoștințe și abilități necesare tinerilor specialiști, pentru a dezvolta conceptul jocului de la teorie – pornind de la principiile de narațiune și design, – la produsul imagistic digital, creat individual, cu utilizare a software de modelare 2D și 3D.

Continuă campania de abonare pentru anul 2023

Dragi cititori, grăbiți-vă să perfectăți abonamentul anual la săptămânalul „Univers Pedagogic Pro”!

Echipa redacțională vă mulțumește pentru încrederea oferită și vă invită să rămâneți cititori fideli ai UPP și în anul 2023. În schimb, promitem să vă aducem pe masă cea mai utilă și veridică informație.

Amintim, Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” pune la

dispoziție serviciul de abonare online, deci vă puteți abona chiar acum accesând linkul: <https://services.posta.md/abonarea2022#/publication/264>

O întrebare pentru o instituție de învățământ

Pentru conformitate,
Silvia ȚURCAN

Utilizarea noilor tehnologii digitale este calea directă pentru a face școala mai atractivă pentru elevi, adaptată nevoilor și stilului lor de viață, mai eficientă în a dezvolta competențe, generând educație pe tot parcursul vieții. Inițiativa „Școala Digitală” vine să susțină viziunea de digitalizare a educației din Republica Moldova, de îmbunătățire a funcționalității sistemului educațional, prin implementarea eficientă a tehnologiilor digitale pentru asigurarea calității educației. Liceul Teoretic „Grigore Vieru” din orașul Briceni este implicat în mai multe proiecte digitale și se află la etapa implementării inițiativelor. Din acest considerent am solicitat opinia elevilor și a părinților acestora, cadrelor didactice despre

Care sunt beneficiile „Școlii Digitale”?

Yehovard RUDENCO, elev, clasa a XI-a U „A”

Începutul mileniului trei a văzut o dezvoltare rapidă a tehnologiei. Drept urmare, viețile profesionale, dar și cele personale, direct sau indirect, devin tot mai dependente de tehnologiile digitale. În contextul dat, devine esențial rolul școlii în educația digitală a noilor generații, cu scopul de a instrui elevii atât în utilizarea acestor noi tehnologii, cât și pentru dezvoltarea deprinderilor digitale sănătoase. În primul rând, trebuie să se stabilească care cunoștințe pot beneficia de cursuri individuale, care pot fi integrate în cursurile existente și care pot beneficia de ambele strategii în egală măsură. Ramura educației digitale, care va putea fi eficient integrată în cursurile deja existente, este dezvoltarea deprinderilor digitale sănătoase. Discuții pe baza pericolelor asupra sănătății pot avea loc în cadrul lecțiilor de fizică, biologie, chimie, când se studiază un capitol relevant. Impactul psihologic și social poate fi integrat în cadrul lecțiilor de educație pentru societate, limbă și literatură română, limbi străine și chiar la geografie, când se predau capitole sociale, precum și în cadrul lecțiilor de educație tehnologică. Prin integrarea în lecțiile deja existente, se va evita o menționare superficială, fiindcă profesorii de specialitate vor înțelege mai bine pericolele specifice domeniului lor.

(Continuare în pag. 4)

Proiectul „Arta decorativă aplicată. Tradiție și modernitate”

Ateliere creative la Facultatea de Arte Plastice și Design

Facultatea de Arte Plastice și Design a UPSC a organizat o serie de evenimente în cadrul Programului CULTURA, la care au participat studenți și profesori din facultate, precum și din Colegiul de Arte „V. Postoičin”, Bender, Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Pământădeală” din Chișinău, Școala de Arte Plastice din Dubăsari, Centrul Educațional din Dubăsari, Școala de Arte Plastice din Cocieri.

Au fost realizate masterclass-uri coordonate de profesorul facultății Eugen Reabenchi cu tematica „Eco-print” – imprimeu prin contact free hand, obținere de bază pentru vopsire hand made, Natalia Iampoliskia, reprezentantă al Colegiului de Arte „V. Postoičin” cu tema „Elaborarea eșarfelor prin batic cu noduri”, Marina Jucova cu tema „Pictura decorati-

vă a farfuriilor în tehnica punctelor”. Invitații au avut ocazia să facă o excursie prin atelierele de lucru din facultate, precum și să participe la lansarea expoziției de pictură și grafică desfășurată în holul etajului 3 al facultății de Arte Plastice și Design.

Artele și meșteșugurile populare sunt baza identității culturale a regiunii. Păstrarea și dezvoltarea tradițiilor

artelor și meșteșugurilor și transferul lor către generațiile următoare este o sarcină prioritară în arta contemporană. O serie de activități de masterclass au avut, cu scopul de promovare a activităților artistice, precum și schimbul de experiență a studenților și profesorilor, în cadrul unor proiecte comune în domeniul educației artistice, în aria artelor decorative-aplicate. Scopul acestui proiect este de a atrage atenția publicului asupra tehnicilor tradiționale de artă decorativă prin sporirea participării la expoziții de artă decorative și masterclass, vizitarea expozițiilor de artă contemporană, schimbul de experiență acumulată a profesorilor în domeniul dreptului de autor și dezvoltări profesionale în tehnicile artelor decorative, complementaritatea tendințelor moderne în dezvoltarea artei decorative în cadrul instituțiilor de învățământ artistic, dezvoltarea continuității educației artistice, dezvoltarea abilităților artistice a studenților de pe ambele maluri ale Nistrului, familiarizarea studenților și profesorilor cu tehnicile inedite de autor și tehnicile măștrilor moderni – profesioniști în domeniul artelor și

meseriilor, cunoașterea lucrărilor creative ale studenților realizate în diverse tehnici ale artei decorative

Acest eveniment este desfășurat cu suportul financiar al Programului „Măsuri de promovare a încrederii”, finanțat de Uniunea Europeană și implementat de PNUD Moldova. Coordonatori de proiect: Asociația „Platforma CULTURA” Chișinău, în parteneriat cu Agenția pentru Dezvoltare Economică, Socială și Culturală „Paragon”, Bender.

La UPSC au fost prezentate ofertele academice din partea Guvernului Turciei

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău a găzduit un important eveniment de promovare a oportunităților de studii, formare și cercetare pentru studenții și cadrele academice și de cercetare a UPSC oferite de Guvernul Turciei.

Ședința de informare a fost deschisă de către Prorectorul pentru Relații Internaționale și Cooperare Ludmila Armașu-Canțir, care a subliniat receptivitatea partenerilor turci pentru colaborare, atât prin oferte educaționale ale Guvernului Tur-

ciei, cât și prin diverse proiecte ICM Erasmus+. Reprezentanții Guvernului turc și ai Ambasadei Turciei în Republica Moldova, Ali Kurt, Fatih Küçük – Coordonatori YTB; Cengiz Güzeloluk – Consilierul Ambasadei în domeniul învățământului; Ali Kültigin Ülgü – Secretarul Ambasadei; Dorina Hariton – traducător, beneficiară a Bursei Turciei au remarcat importanța implicării potențialilor bursieri, deschiderea față de schimbări, dar și oferta generoasă a guvernului Turciei pentru studenții și cercetătorii din Republica Moldova.

Ali Kültigin Ülgü a accentuat rolul ambasadei în dezvoltarea lingvistică și culturală a tinerilor și a prezentat oferta cursurilor de limbă turcă pen-

tru tineri și adulți realizate de Ambasada Turciei în Republica Moldova, specificând, de asemenea, consultanța educațională pe care ambasada o oferă tuturor celor interesați.

Studenții și cadrele academice au participat activ în discuții, și-au exprimat interesul față de ofertele prezentate, au venit cu doleanțe pentru domenii de studii și cercetare specifice.

Secția Relații Internaționale și Managementul Proiectelor a UPSC vă mulțumește pentru implicare și vă îndeamnă să profitați de ocazie și să depuneți dosarele pentru Bursa Turciei.

Perioada de depunere a dosarelor pentru Bursa Turciei: 10 ianuarie – 20 februarie 2023 Pagina web pentru depunere: <https://turkiyeburslari.gov.tr/>.

Seminarul științifico-metodic „Didactica Biologiei și Chimiei” la UPSC

Ședința Seminarului științifico-metodic „Didactica Biologiei și Chimiei”, coordonată de președintele acestui for, dr., prof. univ. Eduard Coropceanu, a fost organizată în cadrul Facultății Biologie și Chimie a UPSC. La eveniment au participat peste 700 de cadre didactice, studenți și cercetători din țară și de peste hotare.

În cadrul acesteia experți din țară și de peste hotare au abordat o serie de subiecte actuale pentru procesul educațional în domeniul științelor naturii, care sunt condiționate de tendințele actuale în formarea tinerelor generații, cât și de exigențele actelor normative naționale și internaționale în domeniu. Gheorghe Ginju, doctor în științe biologice, grad didactic superior, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, a vorbit despre „Proiecte ecologice”. Anastasia Rusu, profesoară de biologie, grad didactic I, de la Liceul Teoretic „Universul”, a prezentat publicului Proiectul Educațional Internațional „Alimentația sănătoasă – imperativ în dezvoltarea armonioasă la adolescenți”. Extrem de captivantă a fost și comunicarea Valentinei Galescu, profesoară de chimie și biologie, grad didactic I, la LT „Petre Ștefănuță”

din Ialoveni, care a scos în evidență cele mai importante momente privind „Utilizarea echipamentelor digitale în procesul didactic la chimie și biologie”. La fel de util a fost și subiectul abordat de Ana Ungureanu, cercetător la Universitatea din Berlin, Germania, care a vorbit despre „Antibioticele din produse alimentare și efectul lor ecotoxicologic”. În cadrul seminarului au fost evidențiate și o serie de subiecte care constituie un interes deosebit pentru comunitatea academică și vor fi abordate în cadrul următoarelor ședințe ale seminarului. De asemenea, au fost explicate condițiile de participare la Conferința Științifico-Practică Internațională „Instruire prin cercetare pentru o societate prosperă”, ediția a X-a (18-19 martie 2023). O atenție deosebită a fost acordată și Concursului Internațional „Tânărul cercetător”.

Veaceslav Crețu: „Elevii trebuie să fie motivați să se implice cu plăcere în formarea competențelor profesionale”

Un loc important în sistemul educațional al Republicii Moldova îl ocupă învățământul secundar profesional (ISP). În ultimii ani numărul instituțiilor de învățământ secundar profesional este în descreștere, din cauza scăderii numărului de elevi. Totuși, unele profesii studiate în aceste școli sunt destul de cotate pe piața muncii atât în țară, cât și peste hotare, iar salariile sunt chiar atractive. Una dintre cele mai bune școli profesionale din țară este cea din orașul

Florești, care în prezent trece printr-un proces de reorganizare după absorbția Școlii Profesionale din Cuhureștii de Sus, raionul Florești. Menționăm că în anul 2015 aceasta a absorbit Școala Profesională din or. Mărculești, raionul Florești. În scopul obținerii mai multor detalii despre instituție, l-am provocat la o discuție pe directorul acesteia, dl Veaceslav Crețu, grad managerial I, grad didactic I.

- Ne-am pomenit în secolul în care digitalizarea a perturbat toate domeniile. Profesiile care se învață în școala dvs. mai fac parte din topul celor solicitate pe piața muncii?

- Școala Profesională din Florești pregătește specialiști calificați în câteva domenii, deci putem răspunde la diversele necesități de instruire ale beneficiarilor.

Meseria de Operator pentru suportul tehnic al calculatoarelor - Operator introducerea, validare și prelucrare date face parte din domeniul IT, domeniu care în prezent este unul dintre cele mai solicitate pe piața muncii, dat fiind faptul că oferta de angajare este în creștere. Multe companii cu capital străin oferă din ce în ce mai multe locuri de muncă în acest domeniu.

Meseria de Mașinist la excavator cu o singură cupă - Mașinist la buldozere - se studiază doar în patru școli din țară, astfel fiind foarte solicitată la admitere de către elevii din raioane. Absolvenții acestei meserii se pot angaja atât în carierele de extragere a materialelor de construcție, cât și în companii unde se efectuează lucrări de terasamente (repararea drumurilor, nivelarea terenurilor, săparea fundațiilor pentru clădiri, săparea șanțurilor).

Meseria de Electrician-electronist auto - Mecanic auto - este meseria la care anual avem concurs la admitere, fiind în topul celor solicitate în legătură cu dezvoltarea continuă a domeniului de transport auto.

Cei care studiază meseriile de Tencuitor - Placator cu plăci și Electrogezozosudor-montator - Tăietor cu gaze - se încadrează cel mai ușor în câmpul muncii după studii. Sunt meseriile cele mai solicitate în domeniul construcțiilor civile luând în calcul faptul că are loc modernizarea orașelor prin construcția blocurilor și caselor de locuit, precum și construcția clădirilor comerciale.

- Actualmente școala are alte linii trasate în drumul educării unui cetățean. Ce presupune conceptul de învățare centrată pe elev?

- Presupune plasarea celui ce învață în centrul procesului de instruire. Centrarea procesului educațional asupra elevului presupune preocuparea permanentă a profesorilor pentru cunoașterea elevului ca individualitate și adaptarea programelor de formare la necesitățile de formare ale acestuia.

Organizarea procesului de instruire centrat pe elev pornește de la crearea unui cadru favorabil pentru ca elevii să fie motivați și să se implice cu plăcere în formarea competențelor profesionale. Pentru implementarea conceptului de învățare centrată pe elev în cadrul Școlii Profesionale din Florești, cadrele didactice, în procesul de instruire, se focusează pe nevoile de formare ale elevilor. Astfel, la baza învățării este participarea elevilor la descoperirea informațiilor și implicarea lor activă în dezvoltarea abilităților profesionale. Elevii lucrează atât în grupuri, cât și individual pentru a explora probleme și a-și forma competențe profesionale necesare încadrării în câmpul muncii și competențe sociale necesare încadrării în societate.

- Cine sunt elevii care își depun actele la Școala Profesională din or. Florești? Din ce zone vin?

- La Școala Profesională din Florești își depun actele elevii care do-

resc să îmbrățișeze o meserie pentru a se angaja eficient în câmpul muncii sau a-și continua studiile la următorul nivel de formare profesională. Sunt copii din diverse familii cu părinți care au afaceri, cu părinți plecați peste hotare, dar și din familiile nevoiașe. Unii sunt fără părinți.

Cei mai mulți elevi sunt din raionul Florești, respectiv, or. Florești, dar sunt și copii care vin din raioanele Săngerei, Drochia, Fălești, Edineț.

- Criza energetică a pus în dificultate multe instituții din țară. Cum se descurcă Școala Profesională din Florești în aceste condiții?

- În instituție sunt încălzite trei blocuri de instruire și două blocuri de cămin, care sunt amplasate pe patru hectare de teren. Cel mai greu este în perioada de iarnă, deoarece școala este încălzită pe bază de gaze naturale. Având cazangerie proprie, ne permitem în zile mai calde să facem economii, totodată, ținem cont și de indemnul autorităților de a consuma responsabil resursele energetice.

- În școală este practicat învățământul dual?

- În prezent în școală nu sunt grupe cu instruire prin învățământ dual. Cu toate acestea, ne propunem să acredităm meseriile de Tractorist-mașinist în producția agricolă și meseria Croitor-confectionier îmbrăcăminte la comandă, în scopul organizării învățământului dual. Vreau să remarc că există și agenți economici cointeresați să dezvolte parteneriate pentru organizarea învățământului dual la aceste meserii.

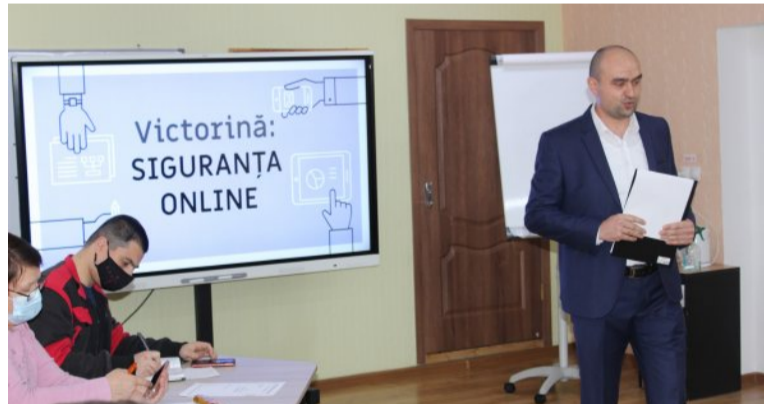
- Pentru a deprinde o meserie, fiecare tânăr are nevoie să se implice în activități practice. Există în școala dvs. laboratoare, ateliere de lucru?

- În școală sunt 9 ateliere și laboratoare destinate instruirii practice a elevilor la toate meseriile, precum și 2 terenuri de instruire la meseriile Mașinist la excavator cu o singură cupă - Mașinist la buldozere și Electrician-electronist auto - Mecanic auto. Spațiile de instruire practică sunt astfel amenajate, încât să răspundă necesităților de formare a elevilor. Anual identificăm resurse pentru dezvoltarea bazei materiale destinate instruirii practice a elevilor.

Pentru organizarea practicii în producție a elevilor, școala încheie acorduri de colaborare, contracte cu agenți economici și organizații de stat.

- Aveți printre absolvenții și tineri care ajung să își continue studiile la universități?

- Următorul nivel de formare profesională la care au acces absolvenții școlilor profesionale este învățământul profesional tehnic postsecundar (colegii și centre de excelență) sau liceu seral. Da, aproximativ 10% dintre absolvenții școlii își continuă studiile la colegii și centre de excelență din țară, precum și la licee serale. Pentru a ajunge la facultate este necesară absolvirea cu succes a învățământului profesional tehnic postsecundar. Avem și absolvenți ai școlii de la meseriile de Tencuitor-Placator cu plăci, Operator la calculatoare, Electrogezozosudor-montator care au urmat traseul de formare profesională și au absolvit faculta-

te, obținând diplomă de licență în Inginerie și activități inginerești.

- Dacă e să faceți o retrospectivă a ultimilor ani, care sunt cele mai cotate specialități?

- Specialitățile cele mai cotate le putem determina, observând domeniile care se dezvoltă cel mai mult și, totodată, prin numărul de locuri de muncă disponibile pentru angajare. Astfel, domeniile care se dezvoltă continuu și oferă locuri de muncă sunt IT, Construcții civile, Design vestimentar, Construcția de mașini.

- Luând în calcul că în școala dvs. nu există grupe cu instruire prin învățământ dual, aveți totuși contracte semnate cu agenți economici care pot angaja ulterior absolvenții?

- În vederea organizării și desfășurării practicii de producție a elevilor, avem încheiate acorduri de colaborare cu agenți economici, precum Moldovatransgaz SRL, Aerostar România, AcerCom SRL, Flerixon SRL, Topograf SRL, SA Drumuri Soroca. Dacă anterior găsisem unii loc de desfășurare a practicii de producție era o provocare, în prezent tot mai mulți agenți economici sunt cointeresați în semnarea acordurilor de colaborare, în vederea organizării practicii de producție cu angajarea ulterioară în câmpul muncii.

- Ce salarii le oferă agenții economici?

- În primele luni de angajare salariul oferit variază între 5.000 și 8.000 de lei, în funcție de profesie și localitate. Ulterior poate ajunge și la 20.000 lei.

- Ați fost implicați în proiecte naționale și internaționale. Cu ce v-ați ales în urma implementării lor?

- În Școala Profesională din or. Florești au fost implementate diverse proiecte. Cele mai mari au fost:

- * CONSEPT, Consolidarea Sistemului Educațional Profesional Tehnic, finanțat de LED Moldova, Liechtenstein și implementat de AED Moldova;
- * Pregătirea finisierilor în construcție, finanțat și implementat de Supraten SA;
- * Parteneriatul în domeniul formării profesionale, finanțat și implementat de Kreishandwerkerschaft Hersfeld-Rotenburg, Germania.

În cadrul proiectului finanțat și implementat de Supraten SA, școala a beneficiat de consumabile și echipamente destinate utilizării la instruirea practică cu elevii la meseriile Tencuitor și Placator cu plăci, de materiale didactice pentru instruirea teoretică și de stagii de formare profesională pentru cadrele didactice. În cadrul proiectului finanțat de Kre-

școala sunt desfășurate activități extracurriculare educative dedicate sărbătorilor naționale. Totodată, sunt organizate secții sportive de volei, baschet, fotbal și tenis de masă. Elevii pot beneficia de tot ce avem în biblioteca școlară, care este asigurată cu literatură artistică, manuale de specialitate și calculatoare conectate la rețeaua Internet. În căminele elevii pot petrece timpul liber în camere de odihnă bine amenajate, dotate cu computere și televizoare conectate la rețeaua Internet. În activitățile extracurriculare ei sunt implicați și ghidați de către pedagogii sociali, antrenorul de sport și bibliotecar.

- Pentru că fiecare om care muncește asiduu în obținerea bunelor rezultate merită momente de respiro, în ce activități sunt implicați elevii în timpul liber?

- În școală sunt desfășurate activități extracurriculare educative dedicate sărbătorilor naționale. Totodată, sunt organizate secții sportive de volei, baschet, fotbal și tenis de masă. Elevii pot beneficia de tot ce avem în biblioteca școlară, care este asigurată cu literatură artistică, manuale de specialitate și calculatoare conectate la rețeaua Internet. În căminele elevii pot petrece timpul liber în camere de odihnă bine amenajate, dotate cu computere și televizoare conectate la rețeaua Internet. În activitățile extracurriculare ei sunt implicați și ghidați de către pedagogii sociali, antrenorul de sport și bibliotecar.

- Ce direcții de perspectivă vă propuneți pe viitor?

- Cele mai importante direcții de perspectivă pe care ni le propunem sunt:

- Asigurarea condițiilor confortabile de instruire și trai pentru elevii școlii, prin amenajarea atelierelor de instruire practică la cerințele europene de formare profesională și crearea condițiilor moderne de trai în cămine;
- Dezvoltarea învățământului dual, prin acreditarea meseriilor și încheierea contractelor de colaborare cu agenți economici interesați în organizarea învățământului dual;
- Dezvoltarea sistemului informațional, prin implementarea unei platforme digitale de colaborare și instruire, precum și implementarea registrului electronic;
- Dezvoltarea resurselor umane, prin perfecționarea continuă a cadrelor didactice și manageriale și organizarea de masterclass-uri în parteneriat cu agenți economici;
- Dezvoltarea parteneriatelor, prin colaborarea cu agenții economici în vederea asigurării calității rezultatelor școlare, prin colaborare cu alte instituții de învățământ pentru realizarea mobilității academice;
- Dezvoltarea activităților generatoare de venit.

- Domnule V. Crețu vă mulțumim pentru interviul acordat și vă dorim ca școala pe care o dirijați să-și extindă orizonturile și să aveți parte de cât mai mulți discipoli care să vă ducă faima în lume.

- Mulțumim!

Școala Profesională din or. Florești a instruit și educat pe parcursul celor 46 ani de existență zeci de generații de muncitori calificați. Instituția este amplasată în partea de nord-est a orașului, într-o zonă pitorească, și este destinată populației școlare din raionul Florești, deservind, totodată, și raioanele învecinate. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, în prezent în Republica Moldova activează 41 de școli profesionale, în care studiază 13,2 mii de elevi.

A intervievat
Silvia ȚURCAN

(Continuare din pag. 2)

Pe lângă evitarea pericolelor, în cadrul altor lecții pot fi promovate și deprinderi productive.

Un exemplu bun ar fi crearea portofoliilor digitale, care poate fi atât de simplă când este vorba de selectarea și organizarea informației pe Google Drive. Un alt exemplu ar fi prezentarea aplicațiilor care promovează învățarea, cum ar fi Duolingo în cadrul lecțiilor de limbi străine sau a aplicațiilor de modelare grafică, în cadrul lecțiilor de arte plastice și educație tehnologică. Ramura care necesită lecții specializate este cea care reprezintă domenii în sine, cum este programarea sau chiar crearea și promovarea produselor digitale sau online. Tehnologiile digitale care ar beneficia cel mai mult de o abordare mixtă sunt cele care au ca scop de bază să ofere soluții eficiente într-o gamă largă de domenii, cum ar fi programele de tip Office, programele de modelare grafică (ex: GIMP, Inkscape) etc.

Aceste softuri sunt suficiente de complexe pentru a fi studiate într-un curs separat, iar funcționalitatea care o oferă este utilă într-o gamă largă de domenii, respectiv, ele pot fi folosite în cadrul proiectelor din cadrul altor lecții. Nu în ultimul rând, un aspect important al educației digitale este instruirea elevilor în a se autodezvolta. Domeniul digital este foarte variat și într-o rapidă dezvoltare, în consecință, există o mare probabilitate ca și cunoștințele obținute astăzi să fie învechite.

În acest context, trebuie de menționat și faptul că toate cunoștințele trebuie preluate ca anumite concepte, elevul trebuie învățat să vadă diferența între unele și problema rezolvată, de exemplu, să nu se piardă când vede o aplicație Paint care are butoanele altfel aranjate.

Mihaela TIHU,
elevă, clasa a XI-a U „A”

În cadrul cursului „Inteligență artificială” noi învățăm să lucrăm în limbajul de programare Python. Acest limbaj de programare ne permite să înțelegem cum funcționează o cameră de pe traseu, cum un robot găsește ieșire din labirint, cum calculatorul poate selecta informația de care tu ai nevoie și, nu în ultimul rând, cum un robot de ultimă generație poate întreține o comunicare. Este capacitatea unei mașini de a imita funcții umane, cum ar fi raționamentul, învățarea, planificarea și creativitatea.

(Continuare în pag. 5)

Rolul echipei manageriale școlare

În consolidarea climatului favorabil în colectiv

Climatul, conform literaturii de specialitate, reprezintă starea psihologică relativ stabilă a membrilor, care predomină într-un grup sau colectiv, manifestându-se în toate formele diverse ale activității lor. Climatul moral și psihologic determină sistemul de relații dintre membrii echipei între ei, cu serviciul, cu evenimentele din jur și cu organizația în ansamblu, pe baza orientărilor individuale, valorice personale.

În actualitate, preocupările managementului modern sunt reorientate spre zona capitalului uman, iar climatul de muncă este determinat de starea de bine a angajaților și are impact direct asupra dezvoltării organizației școlare.

Este surprinzător atunci când constatăm faptul că un cadru didactic, care activează de opt ani în aceeași școală, parcurge o distanță de aproximativ 20 km zilnic pentru a veni la școală. În pofida dificultăților și complexității profesiei de pedagog, invocă faptul că nu și-a schimbat locul de muncă din cauza climatului favorabil din colectiv. De asemenea, este plăcut să realizezi că unele cadre didactice aleg să muncească în alte școli, ca, după ceva timp, să revină în instituția anterioară, accentuând că unul dintre factorii ce i-au determinat să se reîntoarcă este climatul pozitiv în acest colectiv.

Totuși, pe lângă mulți factori ce contribuie la consolidarea climatului favorabil în colectiv, un rol important revine echipei manageriale școlare care, prin atitudine echidistantă, prin comunicare eficientă, corectitudine, consecvență și profesionalism, reușește de multe ori să influențeze pozitiv atmosfera din colectiv.

De altfel, echipei manageriale școlare îi revine misiunea de a instaura în școală un climat favorabil muncii, asigurând o stare de spirit cât mai bună pentru desfășurarea activităților într-un mod plăcut, eficient, cu randament și satisfacții maxime. Recunoașterea de către manageri a muncii bine făcute de colegi și acordarea sprijinului exact atunci când este nevoie, determină creșterea încrederii în forțele proprii și dorința de realizare a sarcinilor cât mai bine.

Climatul organizațional determinat de climatul de muncă al echipei manageriale

Climatul organizațional este determinat de climatul de muncă al echipei manageriale școlare sau, altfel spus, de rezultatul interacțiunilor cu caracter preferențial, al atitudinilor oamenilor față de muncă și carieră, față de performanțele individuale și profilul lor motivațional. Este important de menționat că atunci

când membrii echipei manageriale școlare caută modalități de ameliorare a performanței lor, munca de echipă este întotdeauna evocată ca o ipoteză de soluții: pe de o parte, se reliefează importanța acestei dimensiuni în viața lor profesională, pe de altă parte, se invocă calitatea climatului psihologic în relațiile dintre membrii ei. În acest context, ar fi de menționat că echipa managerială școlară ar trebui să fie constituită din oameni care, pe lângă potențialul intelectual și cultural deținut, să aibă capacitatea de lider și să poată colabora cu fiecare coleg. Or, lipsa colaborării în cazuri aparte, generată de mai mulți factori interni și externi, scade din eficiența muncii în echipă și poate crea disensiuni în colectiv.

Totuși, diferențele dimensionale ale muncii în macroechipa școlii și eventualele părgării de ameliorare ale ei rămân a fi o dilemă, care s-ar putea remedia prin consolidarea climatului de muncă în echipă. Astfel, echipa managerială în instituția școlară vede munca drept o activitate în care contribuțiile individuale se transformă în realizări colective, acestea traducându-se prin crearea unei cunoașteri organizaționale diversificate, actualizate, organizate și accesibile și, atâta timp cât acest deziderat este transmis și conjugat cu întregul colectiv, se creează un mediu în care oamenii trăiesc sentimentul de recunoaștere a meritelor, apreciere și satisfacție la locul de muncă și care le generează starea de bine.

Strategii de ameliorare a climatului psihologic în colectiv

Preocuparea de climatul de muncă în echipa managerială școlară ar trebui să constituie elementul-cheie în consolidarea spiritului de echipă, susținerea reciprocă și depășirea barierelor comunicative. Susținerea reciprocă în procesul realizării sarcinii de lucru este un element relevant în consolidarea muncii în echipă, din care derivă și spiritul de echipă, care ameliorează moralul echipei, amplifică satisfacția muncii și motivația echipei, ce conduc la productivitatea muncii în colectiv.

Componențial, în colectiv există o combinație de persoane cu abilități și caractere diferite, care duc la creșterea performanței muncii tuturor actanților implicați în proces. În vederea creării și menținerii climatului de muncă, este necesar ca persoanele să se simtă importante și utile în calitate de membri ai colectivului. Se recunoaște că în echipele performante fiecare membru muncește în complementaritate, într-un climat de susținere și asistență reciprocă.

Pentru a contribui la ameliorarea climatului psihologic în colectiv este necesar de realizat diagnosticarea atmosferei din colectiv. Astfel, în colaborare cu psihologul școlar, este oportun de aplicat teste de determinare a climatului în colectiv, iar mai apoi, în urma situației create, de a elabora un plan de acțiuni ce ar include: activități de psihoprofilaxie la tema *Climatul moral- psihologic în colectiv - dimensiune a bunăstării și performanțelor*, un seminar instructiv- metodic la tema *Integrare și coeziune în colectiv*, precum și desfășurarea unor activități extradidactice (ședințe netraditionale, excursii, sărbători, activități de parteneriat etc.). Multe fenomene negative ale colaborării echipei manageriale școlare cu colegii pot fi lichidate, prin cunoașterea lor anticipată, dar și prin capacitatea de a acționa adecvat situației și de a căuta soluțiile optime pentru ameliorarea stării de bine la locul de muncă.

De asemenea, este important ca persoanele mai experimentate din colectiv să le sprijine pe cele cu mai puțină experiență. Prin activitățile de mentorat, dar și prin împărtășirea experienței în cadrul *Școlii experienței avansate*, cadrele didactice demonstrează maturitate morală în cadrul colectivului, ce facilitează procesul de integrare optimă, dar și de evoluție profesională a tinerilor specialiști. Astfel, infiltrarea ideii că învățăm pe parcursul vieții, dar mai ales învățăm unii de la alții, apropie oamenii ce muncesc în aceeași organizație școlară și le oferă încredere, siguranță și satisfacție la locul de muncă.

În acest context, ar fi de remarcat și *capacitatea membrilor colectivului de a colabora spontan*. Aceasta, raportată la procesul de inițiere a acțiunilor de organizare și monitorizare a personalului didactic și nedidactic de către echipa managerială școlară, oferă noi

oportunități de amplificare a tuturor direcțiilor de eficientizare a activității instituției școlare într-un climat pozitiv.

Echipa managerială - catalizator al eficientizării climatului din colectiv

Echipa managerială este un catalizator al eficientizării climatului din colectiv, prin promovarea modelului managerial impecabil. Managerii eficace nu se limitează la a vorbi, a convinge și a lua decizii, ei creează evenimente părăsindu-și birourile, implicându-se, stimulându-i pe ceilalți, ei văd și simt, experimentează și testează în mod nemijlocit. Practica eficace îi obligă pe manageri să asculte și să privească permanent dinamica climatului din colectivul lor.

Astfel, se pot aplica unele criterii de consolidare a climatului în colectiv: acordarea sprijinului, a sinergiei, manifestarea empatiei, lansarea ideilor originale, manifestarea diplomației în situații-limită, acordarea atenției la detalii, în vederea soluționării problemelor dificile, încurajarea feedback-ului, cultivarea inteligenței emoționale, stimularea creativității ca element al climatului propice creației și inovației, crearea unei influențe covârșitoare asupra macroechipei.

Monopolizarea discuției și incapacitatea de a asculta activ sau de a accepta opinia colegului conduc la blocaje de comunicare în cadrul macroechipei, ceea ce poate constitui un impediment în rezolvarea unor probleme din cadrul instituției școlare, dar și la diminuarea stării de bine a membrilor colectivului.

Capacitatea membrilor echipei manageriale a școlii de a reuși abil să rezolve conflictele între membri este un indicator ce coordonează relațiile dintre ei. Aceasta e determinată de capacitatea echipei manageriale de a negocia, analiza, argumenta, influența membrii colectivului, în vederea lichidării conflictelor și instaurării unui climat de muncă propice creării și rezolvării problemelor instituției școlare. Investiția personală în plan profesional ia forma interesului pentru calitate și performanță a muncii prestate. Avantajele salariale nu mai sunt cele mai importante criterii de acceptabilitate a unui loc de muncă, ci condițiile de dezvoltare personală și calitatea colaborării în macroechipă. Un climat favorabil elimină stările de inhibiție și orientează membrii colectivului asupra sarcinilor, stimulând entuziasmul lor în muncă, în așa fel încât activitatea lor să corespundă cu nivelul capacității lor. Caracterul sintetic al climatului reprezintă o rezultantă a unui ansamblu de factori interni și externi, obiectivi și subiectivi, care pot duce la colaborare și cooperare în colectiv.

Un rol important în formarea și menținerea climatului favorabil în colectiv îi revine echipei manageriale, care, utilizând cele mai reușite metode, are capacitatea de a influența fiecare membru al colectivului, în vederea instaurării unor interrelații bazate pe încredere, toleranță, empatie, sprijin reciproc și a trăirii satisfacției muncii, dar și a stării de bine la locul de muncă.

Margareta SIMEREȚCHI,
director, grad managerial I,
IP Complexul
Educațional „Ilie Fulga”,
com. Stăuceni, mun. Chișinău

Cultivarea stării de bine – stimul pentru sporirea calității vieții

„Menține-ți gândurile pozitive, pentru că gândurile tale se transformă în cuvintele tale.

Menține-ți cuvintele pozitive, pentru că ele se transformă în acțiunile tale.

Menține-ți acțiunile pozitive, pentru că acțiunile se transformă în deprinderile tale.

Menține-ți deprinderile pozitive, pentru că ele se transformă în valorile tale.

Menține-ți valorile pozitive, pentru că valorile se transformă în destinul tău.”

Mahatma Gandhi

Aceste reflecții asupra gândurilor, cuvintelor, acțiunilor, deprinderilor și valorilor pozitive sunt o premisă pentru a deschide un subiect de discuție ardent la ora actuală - *Cultivarea stării de bine - stimul pentru sporirea calității vieții* - și esențial pentru schimbarea stării de lucruri în lume, în general, și în mediul școlar - în particular.

De la un timp s-au instaurat pe glob diverse urgii: pandemia provocată de coronavirus, războiul, schimbările politice în curs de desfășurare, scumpirile în lanț, iar lumea e marcată de aceste probleme și provocări, confruntându-se cu stresuri, crize și nonvalori. Astfel, e nevoie de o urgență reanimare spirituală, prin cultivarea stării de bine în școală și acasă.

Starea de bine sau *wellbeing* e un concept ce presupune calitatea vieții unei persoane în termeni de sănătate, stare materială, accesul la educație sau servicii sociale de calitate. Această stare poate fi îmbunătățită dacă oamenii își ating scopurile personale și sociale, prin adoptarea unor comportamente și deprinderi sănătoase.

Din punct de vedere *cognitiv*, starea de bine este importantă pentru dobândirea cunoștințelor. Sub aspect *emoțional*, starea de bine se referă la conștiința de sine și adaptarea emoțională, care e dependentă de capacitatea de autoreflexie. În plan *social*, starea de bine se reduce la experimentarea unor relații pozitive cu ceilalți și empatia față de cei

Inga MĂȚU,
profesoară de limba
și literatura română,
grad didactic întâi,
Liceul Teoretic „B.P.Hasdeu”,
or. Drochia

din jur. Starea de bine influențează *bunăstarea fizică* care se reflectă în sănătate. Din punct de vedere *spiritual*, starea de bine descrie sentimentele unei persoane, valorile și normele etice.

De ce e nevoie de cultivarea stării de bine în mediul școlar?

Observațiile scot la iveală faptul că elevii au devenit mult mai sensibili, exprimând stări de apatie, plictiseală, frică, demotivare, anxietate și alte probleme de comportament. Cauzele ce generează asemenea manifestări negative ar putea fi lipsa de atenție în mediul familial sau o imagine slabă despre sine.

În cazul profesorilor, ei au un volum de lucru care e din ce în ce mai mare și mai epuizant, au obligația de monitorizare a diverselor aspecte școlare, având un salariu mizer în raport cu efortul depus. Nu în ultimul rând, trebuie luate în calcul și comportamentul provocator al elevilor, dificultățile emoționale ale acestora. Toate acestea se numără printre factorii care contribuie la scăderea stării de bine a cadrelor didactice.

Cifrele sugerează că până la 1 din 10 profesori au primit rețetă pentru antidepresive din cauza presiunilor școlare și 1 din 3 profesori și-au luat zile libere din cauza stresului. Directorii de școli trebuie să ofere canale adecvate, în cadrul cărora profesorii pot vorbi cu sinceritate despre starea lor. Raportul londonez oferă cazul unei școli în care șeful adjunct stabilește timp

dedicat, în fiecare săptămână, astfel încât profesorii pot solicita o pauză dacă se simt copleșiți.

Cum ar trebui noi, profesorii, să generăm și să menținem starea noastră de bine și a educabililor noștri, în pofida tuturor situațiilor destabilizatoare?

Profesorul e un fel de superman care trebuie să facă abstracție de toți factorii nocivi enumerați mai sus și să creeze un climat pozitiv pentru elevii lui. Majoritatea dintre dascăli sunt dedicați și conștienți de faptul că ambianța pe care o creează la lecție influențează, în mare măsură, rezultatul procesului educațional. Starea de bine cognitivă este asociată cu succesul.

De regulă, discuțiile despre starea de bine se referă la elevii și mai puțin la cadrele didactice. Ferre Laevers, directorul Centrului de Educație Experimentală din Leuven (Belgia), centru responsabil pentru sistemul de măsurare al stării de bine și al implicării elevilor, menționează că dascălii nu sunt doar adulți sau cadre didactice, ci parte din procesul de explorare al elevilor, fapt ce responsabilizează spre mobilizarea în a fi modelele de care au nevoie elevii.

Astfel, elevii așteaptă de la noi, părinții lor spirituali, dragoste, empatie, blândețe, bunățate, corectitudine, deschidere și comunicare constructivă. În felul acesta, vom putea contribui la îmbunătățirea stării de bine în plan spiritual și la o educație desăvârșită.

Toate aceste gesturi sunt rezultatul unei mentalități deschise în educație și necesită implicare mai mare atât din partea cadrului didactic, cât și din partea elevului. În momentul în care se creează o echipă, rezultatele nu vor întârzia să apară. Atunci când cadrul didactic va fi deschis la sugestiile elevului, va înțelege mai bine modul de gândire al acestuia și va putea să realizeze demersuri didactice interesante.

Propun câteva sugestii pentru redresarea situației tensionate și instaurarea stării de bine în clasă: abordări moderne în consilierea elevilor; eliminarea exigenței spo-

rite; schimb de discuții pe diferite teme; întreținerea unei atmosfere educaționale prietnice; contact pozitiv cu elevii pentru a favoriza procesul educativ; receptivitate la problemele cu care se confruntă elevii; implicarea elevilor în luarea deciziilor care îi vizează; dezvoltarea relațiilor de cooperare și colaborare în cadrul colectivelor de elevi, prin metode activ-participative; stimularea elevilor pentru autocontrol și monitorizarea progresului școlar.

Astăzi, mai mult ca oricând, trebuie să avem inteligență emoțională, să ne autoperfecționăm continuu pentru a menține starea de bine, ceea ce va duce la stimularea performanței elevului. Emoțiile pozitive sunt esențiale pentru învățarea productivă.

Tendința de planificare a acțiunilor de educare a stării de bine axată doar pe informații, în speranța că aceasta va putea schimba abilitățile elevilor și va favoriza o dezvoltare mai sănătoasă, este fundamental greșită. Adevărata stare de bine înseamnă a construi treptat și constant valori capabile să însoțească adolescenții către maturitate cu abilitățile necesare, astfel încât aceștia să nu se complacă în tendințe apatice. Fiecare profesor trebuie să fie responsabil pentru construirea unor relații autentice cu elevii: disponibilitate de a asculta, acceptare și reflecție.

Pentru o societate sănătoasă, elevii trebuie să beneficieze de sprijin și de un model de comportament responsabil din partea noastră, a cadrelor didactice. Un mediu agreabil școlar va ajuta la rezolvarea multor dintre provocările școlare, va contribui la atenuarea insuccesului, demotivării și la creșterea realizărilor academice ale elevilor.

În concluzie, trebuie să realizăm că nu e de ajuns să mergem la clasă și să predăm dacă suntem dascăli, ci contează și impactul pe care îl avem asupra celor în fața cărora ne aflăm, devenind responsabili de starea de bine și de bucuria reușitei lor. Starea de bine a profesorilor și a elevilor reprezintă un factor primordial în sporirea calității vieții.

(Continuare din pag. 4)

Permite sistemelor tehnice să perceapă mediul în care funcționează și să prelucreză această percepere. Python este cel mai recent mediu de dezvoltare interactivă, bazat pe web pentru notebookuri, cod și date. Cu ajutorul lui putem rezolva diferite probleme.

Noi suntem cei care vor dezvolta viitorul prosper, de aceea aceste discipline sunt foarte utile pentru o alegere corectă a profesiei pe care fiecare dintre noi o va îmbrășa în viitor.

Mădălina ROTARI,
elevă, clasa a X-a „R”

Anul acesta studiez *Educația economică și antreprenorială* în cadrul proiectului *Școala digitală*. Disciplina dată îmi oferă oportunitatea de a simula inițierea și gestionarea propriei afaceri, de a dezvolta abilitățile de management al resurselor umane, competențele de lucru în echipă și responsabilitatea. În cadrul cursului am învățat nu doar să rezolv probleme din domeniul economic, dar și noi programe, precum „Gennyally”, „Kahoot”, „Canvas”. *Școala digitală*. Îmi oferă posibilitatea de a face primii pași spre visul meu și mi-a deschis noi orizonturi în dezvoltarea competențelor digitale și antreprenoriale.

Cristina DOBULEAC,
părinte

Eu consider că o școală digitală trebuie să arate în următorul fel: să fie dotată cu calculatoare performante, cu imprimante 3D, scanere, drone, seturi de robotică, pentru a-i ajuta pe dascăli să țină pasul cu noile tendințe, iar elevii să aibă parte de lecții interesante. Cred că toți copiii din Moldova merită să aibă acces la cele mai moderne și performante tehnologii și echipamente digitale. Acest lucru le va asigura după absolvire un loc de muncă și o carieră de succes în viitor!

Camelia CORDUN,
elevă în clasa a IX-a „A”

Pentru mine *Școala digitală* sau, mai bine zis, digitalizarea școlii mele ar fi o bună perspectivă de viitor, o dezvoltare apreciativă a școlii.

(Continuare în pag. 6)

Politicele de tineret, discutate cu reprezentanții Departamentului de Stat al SUA

Situația din domeniul tineret, modalitățile de implementare a politicilor de tineret în Republica Moldova, eforturile curente în vederea susținerii drepturilor tinerilor din mediile vulnerabile au fost principalele subiecte discutate de Sergiu Gurin, secretar de stat în domeniul tineret și sport al Ministerului Educației și Cercetării, cu Gina S. Lentine, ofițer de program pentru Europa, Departamentul de Stat al SUA, Biroul pentru Democrație, Drepturile Omului și Muncă.

La întrevvedere au participat doi reprezentanți ai Ambasadei Statelor Unite ale Americii la Chișinău, reprezentanți ai Direcției tineret din cadrul Ministerului Educației și Cercetării, Ion Donea, director al Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret, și reprezentanți ai Institutului pentru Inițiativa Rurale (iRi).

Părțile au discutat despre rolurile complementare ale Ministeru-

lui Educației și Cercetării și Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret în implementarea noii Strategii de Tineret 2030, care urmează a fi adoptată în viitorul apropiat.

Totodată, reprezentanții Institutului pentru Inițiativa Rurale au prezentat rezultatele proiectului „Împuternicirea tinerilor din mediul rural” (YEP), susținut de Departamentul de Stat al SUA, realizat în 30

de comunități rurale, și au discutat despre importanța cooperării cu societatea civilă în procesul de implementare a viitoarei Strategii.

În cadrul evenimentului secretarul de stat Sergiu Gurin a mulțumit reprezentanților Guvernului SUA pentru sprijinul acordat de-a lungul anilor, în vederea susținerii sectorului de tineret din Republica Moldova.

La rândul său, Gina S. Lentine, care se află într-o vizită de docu-

mentare și monitorizare a proiectelor finanțate de Departamentul de Stat al SUA în Republica Moldova, a salutat eforturile depuse în vederea elaborării Strategiei de Tineret 2030 și a subliniat importanța implicării tinerilor în procesele decizionale la nivel local.

În final, părțile și-au reiterat deschiderea și bunele intenții pentru dezvoltarea și consolidarea relațiilor de cooperare în domeniul tineret.

(Continuare din pag. 5)

Ora de *Design grafic* e lecția în care mă simt liberă să dau viață ideilor creative pe care le am și e oportunitatea de a studia procesul de creație, rezolvare, vizualizare și comunicare deschisă cu colegii și profesorii prin intermediul tehnologiilor. Consider că toate aceste lucruri vor fi de folos în alegerea viitoarei mele profesii, atât pentru mine, cât și pentru colegi. Cunoștințele obținute ne ajută și ne îndrumă spre continuarea studiilor în acest domeniu.

Victoria CEMORTAN,
elevă, clasa a VIII-a „B”

Școala digitală este un proiect pentru un viitor modern și prosper. Învățătura digitală înlocuiește din ce în ce mai mult metodele educaționale tradiționale. Ea permite elevilor să acceseze tot mai multe informații, asigură informații adaptate la necesitățile lor specifice, dă posibilitate de a ajuta fiecare elev să învețe în cea mai eficientă manieră. Toate acestea sunt beneficiile învățării digitale. În prezent 25 instituții de învățământ din Republica Moldova participă la programul „Școala digitală”. Conceptul ei presupune ghidarea instituțiilor în procesul de transformare și digitalizare, pe parcursul unui an academic.

Mihai TODOROȘEAN,
părinte

De la apariția primului calculator, în sensul de astăzi al dispozitivului, tot mai mulți oameni își doreau să cunoască ce știe să facă această minune tehnologică, apărută într-o formă atât de accesibilă chiar și pentru cei necunoscători în ale matematicii și informaticii. Educația digitală a ajuns să fie în prezent o nevoie esențială pentru societatea modernă, care crește exponențial, mai ales de la apariția internetului. Piața muncii va ajunge în scurt timp în punctul în care majoritatea angajatorilor vor avea nevoie de muncitori cu abilități digitale, unii chiar cu abilități digitale sporite.

Lipsa abilităților digitale va afecta, astfel, traiul celor mai mulți dintre cei care sunt acum pe băncile școlii. Digitalizarea școlii azi oferă posibilități de instruire, cercetare și implementare a ideilor în viața reală, siguranță pentru angajarea tinerilor în câmpul muncii și multe alte oportunități de dezvoltare.

Orchestra Europeană de tineret - etapă importantă în formarea tinerilor orchestranți

Aptitudinile ce țin de valorificarea unor deprinderi și priceperi de interpretare instrumentală colectivă nu sunt deloc ușor de cultivat și însușit, întrucât cer atât din partea profesorilor, cât și a elevilor un efort plin de sacrificiu și cunoștințe temeinice în domeniu.

În prezent noi, cei implicați în educația generațiilor viitoare de interpreți instrumentiști, desfășurăm diverse activități menite să contribuie, direct și indirect, la formarea lor ca personalități umane, în concordanță directă cu cerințele actuale, dar și cele viitoare ale societății.

Fiecare program al orchestrei de tineri muzicieni (fie și începători), sub orice formă ar fi el organizat și desfășurat, are un efect benefic asupra elevilor. Asta deoarece îi unește într-o acțiune comună, utilă și plăcută în același timp, datorită realizărilor finale: concerte de clasă, de dare de seamă, evoluări pe scena profesionistă etc.

Este cert faptul că materialul studiat și interpretat prin valoarea sa contribuie la formarea gustului artistic, ținutei scenice și, nu în ultimul rând, la acea mulțumire generată de o muncă colectivă reușită.

În acest context, vreau să menționez Orchestra Europeană de tineret, care a întrunit tineri și talenți muzicieni din R.Moldova, România și Ucraina.

Ideea de a crea această orchestră îi aparține dirijorului Filarmonicii din Cahul, Ilie Croitoru, în colaborare cu profesorii Liceelor Republicane de muzică „C.Porumbescu” și „S.Rahmaninov”, respectiv, Valeriu Patric și Igor Ersak.

Prima evoluare a orchestrei a fost în septembrie 2021, în or.Cahul, în cadrul Festivalului Internațional de muzică clasică „Crescendo”, ediția IX, unde Orchestra a debutat cu succes, după care a urmat invitația din partea organizatorilor Festivalului de a participa și în anul următor.

E important de menționat faptul că participarea tinerilor muzicieni cu programe simfonice este un pas spre dezvoltarea muzicală multilaterală și lărgirea orizontului elevilor, deoarece

în licee programul de studii presupune, în special, muzica de cameră cu orchestră mai mică.

Anul 2022 a fost pentru Orchestra Europeană de tineret mai productiv ca activitate concertistică. Orchestra a participat consecutiv, al doilea an, la Festivalul „Crescendo”, în septembrie 2022 (ediția a X-a), cu un program variat de muzică simfonică, având ca soliști copii talentați, precum micul violonist Cezar Moldovanu (7 ani), clasa renumitei profesoare G.Buinovski, dar și maeștri consacrați: cunoscutul cornist Petrea Gâsca din România și pianista Svetlana Meermann-Muret din Germania.

Apoi a urmat o serie de concerte în sudul Moldovei, cu un proiect cultural susținut de Ambasada SUA.

Au avut loc trei concerte în orașele Comrat, Cantemir și Taraclia, în care publicul a fost familiarizat cu un program inedit din muzică universală. Spre exemplu, în or. Cantemir, în premieră, a evoluat o orchestră simfonică, iar spectatorii au rămas plăcut impresionați de evoluarea orchestrei. Concertele din orașele Comrat și Taraclia, de asemenea, au fost o surpriză frumoasă pentru locuitorii acestor localități.

În general, Orchestra Europeană de tineret este, cu adevărat, în ascensiune și sperăm că va avea o perspectivă frumoasă. Tinerii muzicieni ai orchestrei, pe tot parcursul activității lor, îndeplinesc cerințele specifice și complexe ce țin atât de exprimarea genului creațiilor muzicale, cât și de respectarea stilului lucrărilor, ceea ce reclamă o cunoaștere profundă a caracteristicilor și tehnicilor de interpretare orchestrală. Prin urmare, este necesar ca fiecare interpret instrumentist să dea dovadă de un potențial artistic ridicat, precum și de o capacitate de a munci în cadrul unui colectiv. Excelența instrumentală cu privire la tehnicile și abilitățile de interpretare este condiția fundamentală pentru un muzician într-o orchestră de succes.

Valeriu PATIC,
profesor, grad didactic superior,
dirijor orchestră de cameră,
Liceul Republican de Muzică „C.Porumbescu”, mun. Chișinău

Adaptarea socială a copiilor în cadrul activităților de dans popular

Activitatea de dans popular favorizează adaptarea socială a copilului de vârstă școlară mică. Există diferențe între nivelul de adaptare socială a copiilor la începutul și la finele anului de studiu a disciplinei de dans popular.

Dansul este o activitate motrică, extrem de complexă, ce implică intelectul, emoțiile prin participarea efectivă a trupului și afectivă prin particularitățile personalității umane. În educarea estetică-motrică dansul este o artă complexă, ce se află la granița îmbinării altor trei forme separate de artă: muzica, artele plastice și teatrul. Practicarea sistematică și organizată a dansului are o influență deosebită asupra dezvoltării armonioase, estetice, fizice și psihice a copiilor.

Pornind de la cele spuse mai sus, ne-am propus să abordăm în acest articol problema optimizării adaptării sociale a copiilor în cadrul activităților de dans popular.

Frecventarea lecțiilor de dans contribuie la dezvoltarea fizică a copiilor și îi îmbogățește spiritual. Această ocupație armonioasă atrage atât copiii, cât și părinții. Copilul care posedă o postură de dansator stărnește admirația celor din jurul său. Însă procesul de formare a acestuia este anevoios și necesită multe calități personale de la copii. Disciplina, munca și răbdarea sunt acele trăsături de caracter, necesare nu numai în clasa de coregrafie, dar și în viața de zi cu zi. Aceste calități caracteriale și volitive sunt obținute de către pedagogul-coregraf într-o perioadă lungă de timp, însă ele sporesc succesul copilului în alte sfere de activitate.

Simțul responsabilității, atât de necesar în activitatea cotidiană, este un factor care condiționează traectoria ascendentă în desfășurarea aptitudinii copilului. În cadrul dansului nu poate fi justificată decepționarea

partenerului din apropiere, nu este admisă întârzierea, din motiv că colectivul este dependent de fiecare membru. Este inadmisibil să nu înveți, să nu execuți un element sau să nu îl repeți de suficient de multe ori. Acuratețea din performanța de dans și aspectul fizic îngrijit este transpus din sala de dans în activitatea școlară a copilului. Elevii se deosebesc nu numai prin postura lor, dar și prin aranjarea specifică a părului, acuratețea și eleganța, chiar și în cazurile când poartă vestimentație obișnuită.

Dansul popular, ca oricare gen de artă, reflectă lumea sub formă de imagine artistică, specificul constând în faptul că gândurile, sentimentele, dispozițiile omului se transmit prin intermediul mișcărilor, gesturilor, mimicii. Prin mișcările corporale ale dansului omul poate reda atât frumusețea exterioară (latura fizică a artei), cât și pe cea interioară (latura spirituală a artei). Lecțiile de coregrafie educă și dezvoltă nu numai abilitățile artistice de a dansa diferite genuri, dar și capacitatea copilului de a se comporta în conformitate cu legile frumosului.

Curriculumul educației coregrafice se construiește pe trei tipuri de activitate de bază: perceperea creațiilor coregrafice, de interpretare și de creativitate proprie. El este orientat spre formarea cunoștințelor, capacităților, aptitudinilor.

Vârsta școlară mică este caracterizată de schimbări intense în plan fiziologic și de dezvoltarea activă a aptitudinilor (viteza și capacitatea de coordonare a mișcărilor, abilitatea de

a îndeplini activități ciclice în regim de intensitate medie și înaltă). În perioada școlărității mici se constituie interesele și aptitudinile pentru diverse activități fizice, se relevă particularitățile specifice motore, pre-dispozițiile pentru anumite activități creative și artistice. Acest fapt creează condiții pentru orientarea coregrafică de succes a elevilor, determinarea căii optime pentru perfecționarea ulterioară în domeniu. În acest context, S. Artiomov definește adaptarea socială drept un „proces de asimilare de către personalitate a relațiilor sociale existente, a normelor, a regulilor, etaloanelor, tradițiilor existente în societatea în care trăiește și activează”.

În concluzie menționăm: copiii care încep activitatea de dans au un nivel mai scăzut de adaptare socială, fapt determinat de disconfortul emoțional, neacceptarea propriei persoane. În cadrul activității de dans se manifestă caracterul participativ și deschis al copilului, se dezvoltă motricitatea, forța fizică și creativitatea. Personalitatea dansatorului se exprimă prin competiții, concursuri și dance-battle-uri în care se implică. Intercunoașterea și stabilirea unor relații pozitive în colectiv determină declanșarea schimbărilor favorabile și dorite în comportamentul copilului. Dansul are un rol important și în for-

marea caracterului. Studiul dansului popular pretinde executarea fiecărui exercițiu cu cea mai mare precizie. Exigența profesorului în acest sens și autocontrolul permanent asupra mișcărilor pe care trebuie să-l dovedească elevii vor favoriza apariția unor trăsături de caracter, precum stăpânirea de sine, respectul față de ceilalți colegi, politețea, modestia. Disciplina și comportarea civilizată cerute de dans vor deveni, încetul cu încetul, deprinderi permanente și în afara sălii de dans.

În copilărie demersurile adaptative se discută în raport cu funcționarea optimă a copilului. În special, această se leagă de adaptarea școlară considerată ca indice de utilitate imediată, de compatibilizare cu socialul a competențelor dobândite, dar, mai ales, din perspectiva semnificațiilor, a efectelor în raport cu vârsta adultă.

Dansul, situat tangențial la limita dintre domeniul sportiv și artă, devine tot mai des una dintre preferințele copiilor pentru a se angrena într-o activitate motrică.

Ana CRÎȘMARI,
conducător de cerc dans popular,
grad didactic I,
Centrul de activitate extrașcolară „Curcubeul”, mun. Chișinău

Predarea conținuturilor curriculare, din perspectiva abordării STEAM, la disciplina Geografia

„Dacă le predai elevilor de azi așa cum ai făcut-o ieri, le furi ziua de mâine”

Pornind de la această idee, putem afirma că sistemul educațional de azi ne provoacă să implementăm noi strategii didactice, care să formeze abilități de învățare pe tot parcursul vieții. În acest sens am creat un model de proiect de cercetare integrativ de tip STEAM la disciplina Geografia pe care l-am aplicat clasa XII-a.

Proiectul a fost desfășurat pe parcursul a patru săptămâni. Pentru a obține rezultatele așteptate am apelat la formele de realizare: frontală, în grup (5 grupuri a câte 5 elevi)

Proiectul abordează *Impactul schimbărilor climatice globale asupra pădurilor*, subiectul din unitatea de învățare: Calitatea, valorificarea și protecția mediului geografic în lume și în Republica Moldova. Conform acestui model disciplinele integrate sunt istoria, chimia, biologia, matematica.

Scopul proiectului STEAM este nu doar dezvoltarea abilităților digitale, gândirii critice, analitice, inovatoare, ci și trezirea spiritului de cooperare și lucru în echipă. La fel, vizează și explicarea unor procese și impactul acestora asupra mediului geografic.

Cei implicați în proiect au făcut uz de competențe care au fost extrem de utile în interpretarea realității geografice prin mijloace și limbaje specifice, manifestând, astfel, interes pentru dezvoltarea sustenabilă a mediului. De asemenea, au contribuit la raportarea realității geografice la suporturi

statistice, grafice, cartografice, dovedind spirit analitic și practic. Totodată, a fost nevoie de abordarea unor situații-problemă ale mediului local, regional și global, pentru a demonstra responsabilitate și respect față de natură și societatea umană. La fel, elevii au investigat spațiul geografic, prin conexiuni interdisciplinare, din perspectiva educației pe tot parcursul vieții. Finalmente, s-a reușit valorificarea patrimoniului natural și cultural sub aspect social, intercultural, antreprenorial, demonstrându-se un spirit civic.

Obiectivele SMART au implicat asimilarea corectă și logică a informațiilor din mai multe discipline, pentru explicarea situației-problemă „Impactul schimbărilor climatice globale asupra pădurilor”. Conținuturile lecțiilor au fost bine organizate, prin cercetare, observare, descoperire, experiment, prin interpretarea analitică a unei situații-problemă bazate pe studiu de caz, reactualizând unele noțiuni teoretice achiziționate anterior în cadrul disciplinelor școlare, prin emiterea judecăților de valoare. Valorificarea potențialului intelectual

și creativ al elevilor s-a produs prin intermediul abordărilor integrate ca sursă de inspirație, pentru elaborarea diverselor prezentări grafice, tabele conceptuale, tabele analitice, film video, experiment, hărți.

La etapa de documentare am comunicat elevilor tema, scopul, obiectivele și sarcinile proiectului. La fel, am creat echipele și am stabilit care echipă și ce produs trebuie să creeze. Această etapă a vizat și documentarea cu privire la etapele de proiect, resursele informaționale și materialele necesare pentru realizarea proiectului.

La etapa de informare am discutat despre importanța pădurilor în viața omului și despre deciziile Parlamentului European cu privire la managementul pădurilor în Europa. Un alt subiect care s-a dovedit a fi foarte incitant au fost deciziile luate de Parlamentul RM cu privire la protecția pădurilor. Am abordat subiecte legate de repartizarea tipurilor de pădure pe glob, în Europa și în RM, dar și schimbările climatice globale de care sunt afectate. La fel de curioasă a fost colectarea și analiza materiei organice, a masei lemnoase moarte și determina-

rea depozitului de carbon prin calcule matematice. De asemenea, am descoperit noi idei și informații despre stabilirea amenințărilor schimbărilor climatice pentru păduri; măsurile de adaptare la schimbările climatice a speciilor de plante din păduri; ponderea (în %) a pădurilor pe cap de locuitor în Europa și în RM.

Produsele finale ale proiectului a fost constituit din prezentări Power Point, Genially, film video, Harta pădurilor pentru anul 2050, grafice, tabele.

Pentru realizarea cu succes a proiectului, a fost nevoie de calculator, proiector, internet și microscop, dar și de resurse informaționale și metodologice, în special: Curriculum Național. Disciplina Geografia, ediția 2019; Ghidul de implementare a curriculumului, ediția 2019; Repere metodologice de organizare a procesului educațional la disciplina Geografia în anul 2022-2023; Eliza Dulamă, „Didactica Geografiei”, Chișinău, 2007.

Pentru evaluarea produselor s-a elaborat o grilă care cuprinde: actualitatea temei, obiectivele proiectului, argumentarea cercetării, metodele de cercetare a subiectului, conținutul proiectului conform temei, concluzii, captarea și menținerea atenției, competențe oratorice, respectarea timpului.

Impactul activităților în cadrul proiectului asupra elevilor a fost enorm, și anume: dezvoltarea gândirii critice, deprinderi practice, achiziționarea cunoștințelor din cercetare, dezvoltarea creativității, dezvoltarea capacității de a învăța să înveți.

Valentina CUCU,
profesoară de geografie,
grad didactic I,
LT „Ion Creangă”, or. Florești

Concurs PNUD: Accesul la știință pentru femei va fi facilitat

Promovarea accesului femeilor și fetelor, inclusiv din regiunea transnistreană, la STEM (știință, tehnologie, inginerie și matematică) va fi realizată inclusiv grație unui concurs de grant pentru dezvoltarea mediului de afaceri de pe ambele maluri ale Nistrului, anunțat prin Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD).

Astfel, vor fi oferite granturi în valoare de până la 30 de mii de dolari SUA fiecare, pentru realizarea unor inițiative-pilot de alfabetizare digitală și de facilitare a accesului la STEM, pentru reprezentantele genului feminin. De remarcat că vor fi acceptate propuneri de proiect din partea școlilor și mediului academic, precum și din partea unor consorții de organizații ale societății civile sau reprezentanților sectorului privat de pe ambele maluri ale Nistrului.

Termenul-limită pentru depunerea dosarelor de înscriere la concurs este 17 februarie curent, inițiativele urmând a fi realizate pe parcursul a 9 luni. Proiectul „Dezvoltarea capacităților de export pe malurile Nistrului” (AdTrade) este implementat de PNUD, cu susținerea financiară a Suediei și Marii Britanii.

Cor. UPP

Programul Satul European, în desfășurare

Prin Programul național *Satul European* a fost implementat proiectul de reconstruire și dotare cu mijloace moderne a Centrului sportiv din Vișoara, Edineț, având genericul „Vișoara – sat frumos spre un viitor sănătos”. În acest scop au fost alocate 1,1 milioane de lei (55 mii de euro) din fondul Oficiului Național pentru Dezvoltare Regională și Locală (ONDRL). Arena are o suprafață de 320 de metri pătrați, în prezent având capacitatea de a oferi servicii cu conotație sportivă pentru aproximativ 300 de beneficiari direcți.

De asemenea, un alt proiect din cadrul Programului *Satul European* a fost recent dus la bun sfârșit. Astfel, Gimnaziul din Cotiujeni, Briceni, a fost dotat cu mobilier, costul proiectului fiind de 1,2 milioane de

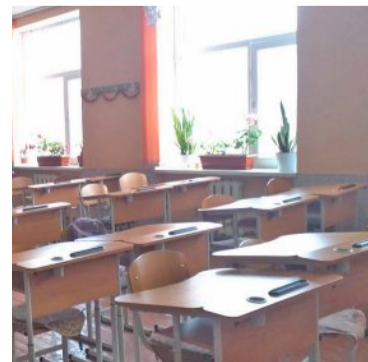
lei. Drept urmare, 24 de profesori și 217 elevi vor avea parte de condiții mai bune de desfășurare a procesului instructiv-educativ.

Grație aceluiași program, Gimnaziul și biblioteca instituției din

localitatea Gordinești, Edineț, au fost dotate cu mijloace multimedia și mobilier, lucru care va contribui la formarea și dezvoltarea abilităților digitale, pentru un număr de 330 de elevi, precum și pentru profesori și populația din comunitate. Este de menționat că valoarea financiară a proiectului constituie peste 400 mii de lei.

Programul național *Satul European* cuprinde 492 de proiecte de dezvoltare locală (dintre care 54 au fost finalizate cu succes), cu o valoare totală de circa 2 miliarde de lei. Aceste proiecte au fost planificate pentru realizare prin intermediul ONDRL, cu suportul Guvernului Republicii Moldova, în perioada 2022-2023.

B. lu.

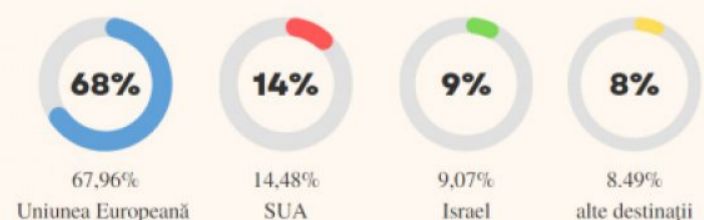

S-a aplicat apostila pe 500 de diplome din regiunea transnistreană

Autoritățile Republicii Moldova, pe parcursul a cinci ani (2018-2022), au aplicat apostila pe un număr de 518 diplome de model neutru, eliberate de Universitatea „Taras Șevcenko” din Tiraspol, având următoarele destinații: Italia (104), SUA (75), Bulgaria (56), Polonia (48), Israel (47), Franța (33), Austria (25), Marea Britanie (20) și alte țări.

Este de remarcat că statele membre ale Uniunii Europene reprezintă principala destinație pentru continuarea studiilor (67,96%), fiind urmate în acest clasament improvizat de SUA (14,48%), Israel (9,07%), Marea Britanie (3,86%) ș.a. Procesul menționat supra a demarat după aprobarea la 25 noiembrie 2017 a Deciziei protocolare „Cu privire la aplicarea apostilei pe actele de studii din regiunea transnistreană”.

518 DIPLOME DE MODEL NEUTRU APOSTILATE

**BIRoul POLITICI DE
REINTEGRARE**
reintegrare@gov.md

